

El català a les escoles de tot el país

Arran del perill en què es troba la immersió lingüística al Principat, cop d'ull a l'estat del català als territoris sota domini espanyol

Les sentències del Suprem espanyol sobre la immersió al Principat **posen en perill** un model educatiu vigent des dels primers vuitanta i reconegut fins i tot per la Unió Europea. Però quins sistemes educatius hi ha a la resta del país, i quina és la situació del català en cadascun? A la Franja, hi ha la possibilitat d'estudiar el català com a assignatura optativa, i s'hi matriculen el 80% dels alumnes. A les Illes, des del 1997 s'aplica l'anomenat 'decret de mínims'; segons aquest decret, si més no el 50% d'assignatures es fan en català. On la situació és més greu és al País Valencià, on el govern no dóna prou oferta i on ara mateix hi ha 93.700 xiquets que volen estudiar en català, però no poden.

Manca de suport institucional a la Franja

A la Franja de Ponent, el 80% dels alumnes estudien llengua catalana, una assignatura optativa a les escoles públiques des de principi dels vuitanta. L'assignatura va ser implantada pel conseller socialista José Bada, nascut a la Franja, però el procés ha tingut poca empenta, segons el sociòleg Natxo Sorolla, que prepara una tesi sobre el català a la Franja.

En aquests últims vint anys llargs l'assignatura optativa del català s'ha anat estenent, però sense suport públic; és a dir, les institucions no fan res per promoure la llengua, ans es limiten a oferir la possibilitat d'estudiar català, i els centres ensenyen l'assignatura si hi ha una demanda mínima. Però, tot i el suport públic tan ínfim i el fet que l'assignatura és voluntària, la immensa majoria dels alumnes, un 80% (no hi ha dades oficials públiques), estudien català, i quan acaben l'ensenyament obligatori tenen un nivell similar al nivell C de català del Principat.

A banda l'assignatura optativa, en alguns centres de la Franja també hi ha els anomenats 'projectes lingüístics', encara molt minoritaris, que inclouen l'ensenyament d'algunes assignatures en català. Aquests projectes van néixer a les dues escoles de Fraga, però tampoc no tenen suport institucional.

Segons Natxo Sorolla, la població adulta de la Franja té un gran coneixement del català, però la transmissió generacional de la llengua ha minvat. Per això diu que, si el català no s'implanta a les escoles, serà difícil que la llengua continuï viva en aquest territori. Doncs bé, la llei de llengües aprovada pel govern d'Aragó sembla que vagi en la direcció contrària, perquè no reconeix l'oficialitat del català a la Franja, ans es limita a considerar-la una llengua 'pròpia, original i històrica'.

'Decret de mínims' a les Illes

A les Illes, s'aplica des del 1997 el 'decret de mínims', que estableix que no pas menys del 50% de les assignatures s'han d'ensenyar en català. Segons Tomeu Martí, portaveu de l'Obra Cultural Balear, no hi ha dades públiques sobre el compliment d'aquest decret, encara que creu que la gran majoria de centres el compleixen, si bé sospita que alguns centres privats l'infringeixen. En canvi, hi ha alguns centres que ensenyen gairebé totes les assignatures en català.

'La immensa majoria de pares volen que els infants sàpiguen totes dues llengües', i tot just si hi ha cap conflicte puntual per la llengua de l'ensenyament, continua dient Martí. Ara, el català perillarà, si el PP torna a governar. 'L'objectiu del PP és d'exterminar el català', afirma, contundent, i ho intentarà 'amb el fals discurs del trilingüisme; amb l'anglès com a excusa per a fer demagogia'. El decret del trilingüisme, derogat pel Pacte de Progrés, reduïa l'ensenyament en català al 33%, i fou aprovat durant la legislatura de Jaume Matas, que també havia intentat d'abolir el decret de mínims.

Sense poder estudiar en català al País Valencià

La llengua a les escoles del País Valencià és víctima, des de fa anys, de la política lingüística del govern. En aquest territori hi ha dues línies d'ensenyament, l'una que assegura l'ensenyament en espanyol, i l'altra perquè pugui estudiar en català qui vulgui, sense garanties de poder-ho fer. Aquest curs mateix, desenes de milers d'alumnes havien demanat d'estudiar en català i no han pogut perquè la Generalitat els ha deixats de banda. Concretament, hi ha 130.000 alumnes d'infantil i de primària que poden estudiar en català, però serien 222.406, si el govern satisfés la demanda existent.

En total, al País Valencià hi ha 774 centres amb programes d'ensenyament en català (un 44,8% del total) dels 1.726 centres públics i privats d'infantil i de primària. A molts nuclis urbans la manca d'oferta d'ensenyament en català a l'educació pública és patent: a València tan sols 47 centres públics de 95 ofereixen classes en català; a Alacant, solament n'ofereixen 10 centres públics de 57; a Castelló, 33 de 37; i a Elx, 15 de 36.

Una notícia de VilaWeb.cat
Edició GENERAL
<http://www.vilaweb.cat>
[Enllaç permanent](#)